

Danmark

Zakarias Nielsen 75 Aar. En af vore mest læste Forfattere fylder i Dag, skriver „Natt." af 5. Juni, fem og halvfjerds, og hans Venner vil benytte Lejligheden til at takke den gamle Digter for de mange smukke Bøger, han gennem Aarene har skænket dem.

Det er nu et halvt Aarhundrede, siden Zakarias Nielsen havde sit Gennembrud, og den Læsekreds, han med „Nye Tider" vandt sig, er stadig vokset. „Nye Tider" — Navnet er symbolsk. Thi den sjællandske Lærer, der havde været under stærk Paavirkning dels af hele den grundtvigske Bevægelse, dels af Mænd som Richardt og Kaalund, hørte jo virkelig den nye Tid til. Han kendte Livet ude paa Landet som faa, og han forstod at skildre Brydningerne i Bondebefolkningen med psykologisk Sans med Liv og Lune.

Selv om yngre Forfattere har taget nye Sider af Emnet og behandlet dem paa en ny Maade, hører Zakarias Niensens Bøger ikke derfor Fortiden til. Han har selv beskedent talt om, hvad han kalder — den lille Husmandslod, han i det danske Digterland er indehaver af. Der er Grund til paa Fødselsdagen i Dag at fremhæve, at den, der har skrevet „Maagen", skrevet „Den store Magt" og „Kilderne", med Rette hævder sin Plads blandt vore betydende Forfattere. Det er store Kredse af Folket, der har haft Glæde og Udbytte af den lange Række Personer, i hvilke Zakarias Nielsen har fortalt om Skæbner og Kampe, som de former sig i vor Tids Præstegaarde og Landsbyhjem.

Op vi vil alle i Dag med Taknemmelighed tænke paa den elskværdige gamle Digter, der i sin Skildring af Mennesker og Natur og i sit rene Sprog er saa ægte, saa tiltalende dansk.

Det jydsk Universitet. Aarhus, 14. Juni. Udvalget for Oprettelsen af et Universitet i Jylland holdt i Dag Møde i Aarhus, hvortil var indbudt som Repræsentanter for Københavns Universitet, Professorerne Dr. phil. Arup, Dr. J. C. Jacobsen, Dr. jur. Munch-Petersen, Dr. med. Faber, Dr. phil. Jespersen og Dr. phil. Kolderup Rosenvinge, Repræsentanter for de samvirkende Sogneraadforeninger, for Byraadene, Amsraadene og Sogneraadene i Jylland, i alt ca. 150 Personer.

Borgmester Drechsel, Aarhus, aabnede Mødet og gav forskellige Oplysninger om, hvad der var foretaget i Sagen siden det forberedende Møde den 1. Marts. Udvalget havde modtaget Skrivelser fra forskellige Selskaber og Foreninger, hvori disse udtalte deres Interesse for og Tilslutning til Planen om Oprettelsen af et Universitet i Jylland. Tale- ren opfordrede sluttelig de Tilstedeværende til hver paa sin Maade at interessere sig for Sagen, idet det principale Spørgsmaal, om der endnu er Trang til et Universitet her i Landet, maatte besvares bekræftende.

Borgmester Drechsel gav Ordet til Professor Otto Jespersen, der gav en Skildring af Forholdene ved Universiteterne i England og Amerika. Professoren udtalte, at det vilde være gavnligt for det aandelige Livs Vækst, hvis vi fik et Universitet til herhjemme, og sluttede med at udtale Ønsket om, at Københavns Universitet, naar det om 10 Aar kan fejre sit 450-årige Jubilæum, da ved Siden af sig har et kraftigt og levedygtigt Søsteruniversitet.

Biskop Poulsen udtalte, at Universitetet i København var for stort til, at der kunde finde et nærmere Samarbejde Sted mellem Professorerne og Studenterne og mellem Fakulteterne. Det vilde derfor være betimeligt at bygge et nyt Universitet.

Professor Faber fremhævede den Betydning, som et medicinsk Fakultet vilde faa for Hospitals-

forholdene i Jylland. Han hævdede, at det burde lægges i den største By, og at der maatte være et stort, centralt Hospital.

Direktør Lausen talte om den Betydning, Universitetet vilde faa for de unge Handelsmænds Uddannelse.

Efter at Professor Arup havde haft Ordet for at anbefale Planen, vedtoges enstemmigt en Resolution, der anbefaler Sagens Fremme og udtaler Ønsket om, at der nedsættes en Statskommission til at undersøge Spørgsmaalet. Forretningsudvalget blev derefter suppleret med Repræsentanter for Vest- og Nordjylland, og Udvalget bemyndigedes til, med Henblik paa Sønderjylland, senere at supplere sig.

Sorte Storke. I Engene ved Hem ser man i disse Dage (10. Juni) en sjælden Fugl spanke om; nemlig den sorte Stork (Ciconia nigra). Den har ifl. „Skandb. A. Av." sin Rede i et af de højeste Træer i Yding Skov; men kun eet Par boer der; de taaler nemlig ikke flere i deres Nærhed. Den sorte Stork er ellers sjælden her i Danmark, den har hjemme længere øst paa, især i Rusland.

Skagen i Fest for Michael Ancher. Kunstneren er paa sin 70-års Fødselsdag Genstand for begejstret Hyldelse. — Fra „Natt." særlige Korrespondent — Skagen, 9. Juni. Skagen fejrer i Dag paa værdigste Maade sin første Børgers, Maleren Michael Anchers 70-årige Fødselsdag.

Fra Morgenstunden vajer Dannebrog rundt om i Byen, fra Klitgaarden i Vest til Fyret i Øst. Kongen, Dronningen og Prins Knud var de første Gratulanter. Derefter fulgte Byraadets repræsentanter ved Borgmester Iver Christensen, Østerbyfiskeren Chr. Jensen og Købmand Søren Møller.

Saa kom ovre fra Brøndums Hotel, hvor man i den skønne Materiel havde sat hinanden Stævne, med Harmonikamusik i Spidsen en mægtig Skare af Gratulanter, over 50 i Tal, Kunstnere, Skagboere og Sommergæster i broget Flok. Ved Indgangen til Haven tog Michael, Anna og Helga Ancher imod. Et kostbart Sølvservice var Venneklokens Fødselsdagsgave sammen med en Hyldestadse blandt hvis Udskrivere var en meget stor Kreds af Kunstnere og mange af Byens Beboere. Vi nævner i Flæng: Komponisten Hakon Børresen, Fru Vibeke Krøyer-Christensen, Maleren G. F. Clement Frøken Elisabeth Dons, Professor J. F. Fischer, Læge, Frk. Johanne Feilberg, Professor Tage Hansen, Maleren Einar Hein, Professor Viggo Johansen, Stabslæge Morten Knudsen, Grev H. Knuth, Enkefru Anna Locher, Kunststillsiker Karl Madsen, Maleren Willy Stühr, Godesejerinde, Frk. Ida Suhr og Professor L. Tuxen.

Under Havens Løvtag var Chokoladebordene dækket, og snart kom alle til Sæde, thi hos Anchers er der altid Plads nok. En overordentlig hyggelig Formiddagstime tilbragtes her sammen med Fødselsdagsbarnet, der var overvældet af al den hjertelige Hyldelse, som blev ham til Del.

Forinden man skiltes, holdt Forfatteren Axel Henriques en smuk Tale, der modtoges med det livligste Bifald og sluttede med et Leve for Husfruen Anna Ancher. Det er overflødig at bemærke, at Antallet af Breve og Telegrammer var legio, og at Blomster og Gaver efterhaanden fyldte alle Stuer.

Festmiddagen for Fødselsdagsbarnet har Professor Tuxen og Fru udbedt sig „Eren af at maatte holde. I Aften Kl. 7 giver en smævner Kreds af Familien Anchers Venner Møde i Ateliet i „Villa Dagminne" i Vesterby, der hvor man hyldede Drachmann, da han fyldte 60, og der hvor man igennem Tiderne har fejret saa mange glade Kunstnerfester — der vil Anchers 70-års-Dag sikkert rinde ud under de skønneste Former. L.

Aviserne og alle, som har glædet og hædret mig i Anledning

af min 70-års Fødselsdag, bedes modtage min dybtfølte, hjertelige Tak.

Michael Ancher.

En dansk Automobil-Opfindelse med glimrende Fremtid. Der blev kort før Verdenskrigen gjort en Opfindelse herhjemme paa Automobil-Omraadet, som straks af alle Kyndige blev stemplet som meget betydningsfuld. Den gik ud paa Formindskelse af uaffjedret Vægt i Automobil-bilet ved Hjælp af et Transmissionssystem, hvori kun Hjulenes Egenvægt var uaffjedret, og hvori hvert Hjul fjedrede for sig.

Opfinderen var Ingeniør P. Jacobsen i Jyderup, der tit har tiltrukket sig Offentlighedens Opmærksomhed ved den Færdighed, hvormed han paa de forskelligste Omraader har forbedret fremkommende Opfindelser. Flere Gange har han ogsaa gjort grundlæggende Opfindelser. Saaledes er han Fader til en Opfindelse, som ganske vil revolutionere Cementbygningsarbejdet.

I de forløbne 5 Aar er hans Opfindelse vedrørende Automobil-bilet næsten gaaet i Glemme herhjemme. I Ulandet, hvor de store Automobilfabrikker straks med Begærlighed greb efter denne nye Forbedring, har man paa Grund af Verdenskrigen indtil nu ladet de projekterede Forsøg hvile. Nu er imidlertid de fornødne Experimentier gjort. Den omtalte Transmission er ifølge „Natt." bygget ind i et „Saxon Chassis" og prøvet over en Vej-længde af mere end 1500 Km. Forsøget er faldet yderst heldigt ud.

Ingeniør Jacobsen har nylig været Genstand for en overordentlig smigrende Omtale i flere af de største amerikanske og engelske Fagtidsskrifter.

Præst og Menighed. En Konflikt. Efter hvad „Kalundb. Folkebl." meddeler, er der nylig af Beboerne i Aarby indsendt en Klage over Sognepræsten, Pastor Ivertsen.

Bladet skriver, at det ikke er nogen Hemmelighed, at der i flere Aar har bestaaet et ret spændt Forhold mellem Præsten og Sognets Beboere, og navnlig har Forholdet til Lærerne Andersen og Lykkegaard været meget spændt — saa spændt, at et Samarbejde næsten har været umuligt. Det er saaledes hædt, at Præsten har irettesat Lærerne skarpt i Vaabenhuset efter Gudstjenesten.

Men det er ikke alene Konflikten med Lærerne, der ligger bag ved Aktionerne. Det er ogsaa Pastor Ivertsens Optraeden paa Prædikestolen, man er forbitret over. I den indsendte Klage er anført en Række Eksempler paa Udtalelser, Pastor Ivertsen har fremsat i Kirken, og som man mener hører hjemme helt andre Steder.

Pastor Ivertsens Venner i Sognet hævder, at Sognepræsten handler, som han gør, af lutter Nidkærlighed; men ogsaa de indrømmer, at han kan være uheldig i sine Udtalelser.

En Mosebrand i Midtjylland. 100,000 af Aarhus Kommunes Tørv brændt. Ved Moselund og Engesvang mellem Silkeborg og Herning har Aarhus Kommune for en længere Aarrække erhvervet nogle større Mosearealer, hvor Kommunen har anlagt 4 Tørveværker, hvis Drift ledes af Byraadets Udvalg for Belysningsvæsenet.

I de sidste 14 Dage (skrives der 11. Juni) har der været Ild i Arealerne ved Moselund, rimeligvis opstaaet ved Selvantændelse. Den stærke Blæst 1. Pinsedag bragte Ilden til at blusse meget kraftigt op, og da Vinden, der hidtil havde baaret fra Tørveværkerne, samtidigt slog om og bar hen imod Værkerne, blev Stillingen kritisk.

Der brændte ca. 100,000 af de paa Pladsen liggende Tørv og 2 af Tørveværkerne var stærkt truede; men ved energisk Arbejde lykkedes det at holde et Bælte omkring Værkerne fri. Der-

med aad Ilden en Del Transportspor.

Der er ikke meget at stille op med en saadan Mosebrand, idet Ilden kan ligge og ulme i lang Tid under Tørvejordens Overflade og danne lange, glødende Kanaler, hvorigenem den breder sig vidt omkring og pludseligt kan bryde frem paa de mest uventede Steder.

Tørveværkerne menes nu at være udenfor Fare, men der er stadig Brandvagt ved dem, idet der ikke er Haab om at faa Ilden slukket, før der kommer rigelig Regn. En kraftig og vedholdende Tordenbyge plejer at kunne faa Bugt med en saadan Tørvebrand.

Kommunen lider intet Tab ved Branden, da alt er forsikret.

Græsk-dansk Handelskammer. Der er oprettet et græsk-dansk Handelskammer i København for at lette Handelssamkvæmmet mellem Danmark og Grækenland. Generalkonsul Poul Holm er Formand for Kammerets Komite, og Konsul Ejner Wandel, Grossererne Otto Petersen, C. Lillienschield og William Malling, Fabrikant E. Nobel og Hr. L. Sossidi er de øvrige Medlemmer af Komiteen.

Falden i en Brønd. Forleden løb to smaa Piger og legede paa en Mark i Nærheden af Faaborg, og her fik de Øje paa en Fugle-rede i en gammel udtjent Pumpe. Da de vilde tage Reden i Øjesyn paa nærmere Hold, brast det gamle Brønddæksel, og den ene af Pigerne, der er i 10 Aars Alderen, faldt i Brønden, hvori der er 6 Alen Vand. Heldigvis faldt ogsaa Brædderne af Brønddækslet ned, og et af dem kom til at sidde paatværs tæt ved Vandoverfladen. Da Pigen efter at have været paa Bunden kom op til Overfladen et Øjeblik, havde hun Aandsnærværelse nok til at gribe fat i det rededende Brædt, og straks efter havde hendes Saarige Søster i Følge „Faab. Folkebl." faaet Faderen kaldt til Hjælp, saa at Pigen kunde blive trukket op af Brønden. Hun var en Del forslaaet i Hovedet.

Grundstens-Nedlæggelse. Eftermiddags den 12. Juni nedlagdes Grundstenen til en Tilbygning til „Prinsesse Mariæ Hjem for gamle Sønmand og Sønmands Enker" paa Christianshavn. Til Stede var bl. A. Prins Valdemar, Prins Georg af Grækenland, Handelsminister Hage og Vice-admiral Wandel samt Formanden for „Sønmandsforeningen af 1856" Kommandør Schultz, der meddelte at Bygningen var opført for Bidrag fra Stat, Kommune og Borgere. Prins Valdemar nedlagde derpaa Grundstenen.

Dødsfald. Skovridder A. C. E. Pries i Aarhus er afgaaet ved Døden efter en Underlivsoperation paa Aarhus Amtssygehus, 58 Aar gammel.

— En af Vinderup-Egnens kendte Mænd, Proprietær Tang af Landting, er afgaaet ved Døden paa Skive Sygehus.

— Fhv. Distriktslæge i Varde Peter Kietz er ifølge „Berl. Tid." afgaaet ved Døden i sit Hjem i Llyngby, 83 Aar gl. Den afdøde var i 1864 med som Militærlæge og nedsatte sig efter Krigen i Gram; men han blev udvist af Preusserne og tog derefter Bopæl i Varde, hvor han virkede i 50 Aar, indtil han i 1915 tog sin Afsked.

— Overretssagfører Olav Schwenn i Hellerup er afgaaet ved Døden, henved 60 Aar gl. Den afdøde var i en Aarrække knyttet til Forsikringselskabet „Danmark" og var Kommunalrevisor i Gentofte.

— Fhv. Hovedbogholder i Nationalbanken, Etatsraad Jacob Fabricius, er i en Alder af 78 Aar, afgaaet ved Døden. Den afdøde, der beklædte sin Stilling i Nationalbanken indtil 1913, var meget musikinteresset; i en meget lang Aarrække var han For-

mand for Samfundet til Udgivelse af dansk Musik, ligesom han i mange Aar var Medlem af Koncertforeningens Bestyrelse og af Bestyrelsen for Koncertpalæet.

— Efter faa Dages Sygeleje er Chef for Nationalbankens Kontrobagholderi Louis Wroblewski afgaaet ved Døden, 54 Aar gl.

— Indstifteren af Børnehjælpsdagen, Kommunelæge, Dr. med. Johan Carlsen er 12. Juni afgaaet ved Døden efter længere Tids Sygdom, 69 Aar gl.

— Skanderborgs ældste Haandværker, Malermester H. F. Christensen er ifølge „Skandb. A. Av." afgaaet ved Døden, 81 Aar gl. Af døde, der var Veteran fra 1864, hørte til den gamle Skole og vilde klare sig selv. Han var derfor flittig i Virksomhed lige til en Lungebetændelse for en Maanedes Tid siden endelig tvang ham til at lægge Malerpenslen fra sig.

— En bekendt Redningsmand fra Vestkysten, nemlig Peter Christensen Jensen Ruby i Fjaltring, er afgaaet ved Døden, 64 Aar gl. Han var kun 23 Aar, da han blev ansat som Baadsmand ved Redningsstationen Tusker, og han har deltaget i de mange farefulde Redningsforsøg, som senere forefaldt der, indtil han i 1913 paa Grund af tiltagende Svagelighed nødsagdes til at tage sin Afsked. Han havde ifølge „Frh. Av." været med til at redde i alt 378 skibbrudne.

— Pastor A. E. T. Königsfeld i Magleby er afgaaet ved Døden efter kort Tids Sygdom, 64 Aar gl. Den afdøde har i 30 Aar været Præst i Magleby paa Stevns.

— Proprietær C. V. Bruel. En særlig i Nordjylland velkendt Landmand, Proprietær C. V. Bruel, Klostergaarden i Hasseris, er afgaaet ved Døden i en Alder af 84 Aar.

Stor Brand i Fredericia. „De danske Blodmøller" nedbrændt. — Fra „Natt."s særlige Korrespondent — Fredericia, 15. Ju-

li. I Aftes ved 11-Tiden opdagede man, at der var opstaaet Ild paa 1. Sal i „De danske Blodmøller"s store Kompleks ved den nye Havn i Fredericia. Branden greb saa voldsomt om sig, at den i Løbet af en halv Times Tid havde omspændt alle Bygningerne, og hverken disse eller det store Lager stod til at redde. Derimod lykkedes det i sidste Øjeblik at faa Fabrikens Heste ud.

Direktøren, Hr. N. C. Nielsen, var ikke til Stede, saa det er ikke muligt at faa noget nærmere at vide om, hvor store Værdier Branden har lagt øde, men det drejer sig om meget betydelige Summer. Bygningerne var opførte for kun 6 Aar siden.

Aarhus Oliefabriks store Udvidelse. Fra 16 til 24 Mill. Kr. Aarhus Oliefabriks Virksomhed er stadig stærkt voksende og er i den sidste Tid tiltaget saaledes, at det vil være nødvendigt at udvide Aktiekapitalen. Udvidelsen bliver paa 8 Millioner Kr., saaledes at Aktiekapitalen fremtidig er paa 24 Millioner Kr. Aarhus Oliefabrik bliver derved et af vore største Selskaber.

„Sønderjydsk Fond"’s Anvendelse. — Fra „Natt."s særlige Korrespondent — Kolding, 12. Juni. Som bekendt magtede den tyske Regering fornylig at give Pas til Repræsentanter for Sønderjydsk Fond, der skulde til Sønderjylland for at forhandle om Anvendelse af Fondens Midler.

Forhandlingerne med Sønderjyderne vil nu alligevel finde Sted, idet det er ordnet saaledes, at de sønderjydske Tillidsmænd kommer til Kolding, hvor de mødes med Repræsentanter for Sønderjydsk Fond paa Lørdag og Søndag.

Heftige Tordenbyger over Jylland. En lille Pige dræbt af Lynet. Aalborg, 10. Juni. Nogle heftige Tordenbygger med Regnskyl og Hagl er i Pinsedagene trukket over Nordjylland. En lille Pige, Datter af Husmand Chr. Petersen, Brokved, blev paa Hjemvejen fra Skolen, dræbt af Lynet. En mængde Kreaturer er dræbt ved Lynnedslag paa Marken.

ROSENKRANSEN

af Florence L. Barclay.

Paa Dansk ved Past. N. P. Madsen. En ny Ud-gave af denne fortrinlige Bog er nu udkommen her. Den er paa 356 Sider, indb. i smukt og solidt Helshirtingsbind med Titel i Guld paa Ryg og Forside.

En Anmeldelse i Danmark udtaler sig som følger: „Rosenkransen er egentlig en vidunderlig Bog — vidunderlig skøn. Forfatteren behandler et enestaende Problem, og det er behandlet med Mesterhaand. Det er i Sandhed en Digter, der har skrevet denne Bog; det viser den Poesi, der aander ud fra dens Blade, og det viser de dybe og mesterlige Skildringer af alle de Sjæls-tilstande og Forviklinger, som det mærkelige Emne fremkalder og ifølge sin Natur maa fremkalde hos de to Hovedpersoner. Det er en værdifuld Bog, skrevet i en ren og ædel Aand og saa interessant, at den sikkert vil holde Læseren i Aande, lige til han naar den sidste Linie."

Pris: \$1.00 portofrit.

Danish Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

NATIONAL LINE

Scripture Text Reward Cards

AMERICAN MADE.

No. 114. Serving the Lord.

10 cards, size 3½ x 5 inches, with roses and assorted scripture texts on front. On the back is printed the 23d Psalm in full. Put up in neat window envelope. Price 15 cts. 8 packages for \$1.00.

No. 121. Peace I Leave with You.

10 cards, size 4 x 6 inches. Assorted landscape views and Bible texts on front, with the Beatitudes printed on back of each card. Put up as No. 114.

Price 20 cts. 6 packages for \$1.00.

Danish Luth. Publishing House,
Blair, Nebr.